

PROBERENO 1950 r.

نومر ۳

دین و معیشت

تلفون: ۲۸۹
www.t.me/schifeleribiz
u.u8686@gmail.com

اورنبورغ ایچون
سنه لك بهاسی . . ۳ صوم «تین»
یارم سنه لگی . . ۱۰ « ۵۰
اوچ آیلغی . . ۱۰۰ « «

چیت شهرلرگه
سنه لك بهاسی . . ۴ صوم «تین»
یارم سنه لگی . . ۲۰ « «
اوچ آیلغی . . ۱۰۰ « ۲۰

چیت مملکتلرگه
سنه لك بهاسی . . ۶ صوم «تین»
یارم سنه لگی . . ۳۰ « «
اوچ آیلغی . . ۲۰۰ « «

اورنبورغ ژورنال «دین و معیشت» تیلیفون نومر ۲۸۹

یبارلگان یازو-
لرنی اوزگار توگه
اداره اختیاریلندر
باصلمعان یازولر
کیرو قایتارولماز.
مارقه سز خطلر
قبول ایدلماز آدرس
آلماشترورغه ۲۱
آنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتتوله.
آدریس سز مقاله
لر درج ایدلماز

لولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
بیع و صلوات و مساجد ینکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده
۲ نچی سنه

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی ژورنالدر
بره ملب ۱۲ تین

۵۰ تین چیت شهرشا کردلرینه یلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهرشا کردلرینه یلغه ۳ روبله در.
نومر وعده ایدلکان سبیلی قالمش نومرلر ایچون ۱۹۰۸ نچی سنه نومرلری کوندریلور.

A. T. S. S. R. - T. M. X. K.
MƏRKƏZ QILMI hƏM
PUBLIKA KƏTRXANƏSİ.
۱۹۰۷ سنه ۵
Научная и Губернская
БИБЛИОТЕКА
Инв. № 11151
г. Казань - Qazan.

اعجاز القرآن

(عربی دن ترجمه)

قرآن شریف کلام الله ایردکینه پک چوق وجوه
اول تورسه ده بو مقام ده علامه هندی رحمة الله علیه
جنابلاری سرد ایتدکی کبی اون ایکی وجوه ایله استدلال
ایدله چک در.

بر نچی امر قرآن کریم بلاغت و فصاحتک شویله اعلی
درجه سی ده در که باشقه کلام بو درجه بلاغت ده اولوق
معهود و مقذور دگل در.

بلاغت: دیدکمز بر مرآمی آخره تفهیم باینده شویله
بر لفظ تعجب و مقامه مناسب معنی ایله تغییر دن عبارة
درکه، بیان و دلالت ده نقصان یا که زیاده دن ماعا ابرس
نه قدر الفاظک شرفی و معانذک رونقی و مطابقته دلالتی
زیاده اولسه کلام اوقدر ابلغ اولور.

اوشبو بر نچی امر ده فصاحتک اعلی درجه سیده
اولدوغنی ادعا ایدلدکندن اون وجوه ایله اثبات ایدله
چک در.

وجه اول عرب لرنک فصاحت و بلاغت لری اکثر
واغلب ده مشاهد اولان ذات لرنک وصفند در مثلا بر
تیه یسا که آت ویا بر جاریه ویا ضربه و طعنه واحوال
حروب جرأة و شجاعت کبی شی لری توصیف و مدح

246-59

ایدلمکده در. عجم لرنك فصاحت دیدگری ده بونك کبی امورده در کرک شاعر ویا کاتب اولسون اما دائره ۶ فصاحت بو بابده زیاده و اسع در.

زیرا آدم لردن پک چوغی نك طبیعت لری بونك کبی اموره میاله در زمان قدیم دن بزم بو ایامه قدر هر وقت و هر اقلیم ده شاعر و کاتب لردن مضمون جدید و لطیف نکته لر ظهوره کلمشدر صوتکفی کلن ذات لر مقدمگی بلغاند قیفاتنه واقف اولدقلرندن بر آدم گوزل ذهن و ملکه حسنه مالک اولسه سلامت ذهنی وجوده فکری مقدارنچه ممارسته و اشتغال بعدنده البته ملکه بیان تحصیل ایده بلیر.

اما قرآن کریم خصوصی بو امور کبی دگلدر عرب لرنك کلامنده اتفاق ایدلدکی فصاحت اول قیل دن دگلدر.

۲نجی وجه جناب مولی عزوجل اشبو قرآن شریف ده جمیع طرق صداقتی اجرا ور عایدده ذره قدر قصور ایتدکی کبی هپ انواع کذبی متروک و مطروح ایلمش در. اما هر شاعر کندی اشعارنده کذبی ترک ایدلرک صدقی التزام ایلسه آنک کبی اشعار زیاده اشافی درجهیه تنزلنده اشتباه یوق در شوننک اوچون (افصح الشعر ا کذبا دیمشدر در تنا کی مشاهد و واقع امور دن در که لبید و حسان کبی جاهلیه و اسلامه ایرشن شاعر لردن اسلام ایله مشرف اولدقلرندن صوتکره اولن شعرلری جاهلیه دکی شعرلری کبی فصاحتلی اولمادوغی تسلیم ایدلمشدر.

اما قرآن کریم نه قدر شائبه کذب دن و مجاز فعدن عاری اوله توروب اعلی درجه ده فصاحتی مثبت در.

۳نجی شاعر لرنك شعری قصیده لری ده فقط بر وی ایکی بیت ده متفق اولسه ده قالان لری شول درجه ده فصاحتلی اولمادوغی کورلمشدر قرآن کریم بونك خلافنده درنه قدر اوزون لفی ایله برابر نهایت درجه فصاحتلی ایردکی جمیع الناس بر سوره ویا اوچ آیت

مثلن ایتیان و عجزلری ایله اثبات ایدلمشدر اشته سور ۶۰ یوسف زیندای اوزون قصه اوله توروب درجه عالیده بلاغتلی در.

۴نجی وجه بر شاعر ویا کاتب بر مضمون ویا بر فصحی تکرار ایلسه صوتکفی کلماتی اولسگی مضمون کبی یا که اولسگی مضمونی صوتکفی کلماتی کبی اولمادوغی کرار او مرارا کورلمشدر در. حالبوکه قرآن شریف ده پیغمبر لرنك قصه لری و مبدأ و معادنک احوالی و احکام فرقانیه و صفات الهیه نك تکرری و اختلاف عباره لری ایله ایجاز و اطناب و بیانده تفتن و حطاب و غیبه کبی شی لرنه قدر گوزل طرزده واقع اوله رق هپسی نهایت درجه فصاحت و بلاغتلی ایله برابر ذره قدر متفاوت دگلدر.

۵نجی وجه قرآن کریم: آدم لره عبادتی الزام و ایجاب ایلرک قبایحی تحریم ایتدکی کبی مکارم اخلاق و ترک دنیا و اختیار آخرة و امثالی شی لره ترغیب دن عباره در. بویله امور ایسه مطلقا فصاحت و بلاغتلی تقلیلی موجب در مثلاً بر فصیح شاعره ویا بایغ بر کاتبه مسائل فقیهیه ویا که اعتقادیه دن یدی سکز توقز مسئلهی غایت فصیح عباره لری ایله تحریر ایدلمکه تکلیف ایدلسه مومی الیه نك عجزی پک ظاهر در.

۶نجی وجه شاعر لرنك بعضی بر فن ده و دیگری آخرفنده مهارت لری ایله ممتاز اولسه لرده باشقه فنونده مهاره لری شول درجه ده دگل ایردکی مثبت اولمش ایردی.

اشته عرب شاعر لری نك بیوکی «امرئ القیس» اشعاری طربده و محبوبه لره حقنده و وصف خیلده احسن ایردی نابغه مرثیه و مخاوفده اغشی طلب و وصف خورده زهیررغبه و رجاده کوزال ایردی فارس شعراسی هم شوپله ایردی فردوسی بیان حروب ده سعدی غزلده انوری قصیده لرده مهاره ایله ممتاز ایردی قرآن کریم ایرسه جمیع فنونده غایت فصاحتکدر ترغیب و ترهیب زجر و قهر و مواعظ اولسون

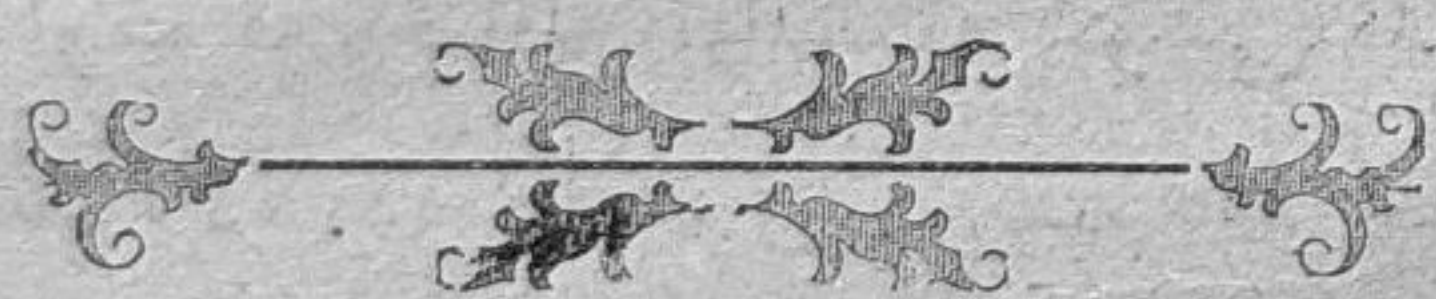
لازم بولغان علملك قايسى؟ البته فرض عين بولغان علملك صونكره فرض كفايه بولغانى. شولاي بولغاچ قار ارغه كيرهك بو دو قترلق نينداي علمدن؟ البته فرض كفايه دن ايندى بر كمسه فرض عين بولغان علملك لرنى تمام حاصل اينمى فرض كفايه بولغان علملك نى تحصيل ايتسه خدا قاشنده مقبوليتى قاي مرتبه ده بولور. البته خدا حضور ندا گناھلى لر صر مسنده بوله در. ايندى بولاي بولغاچ بر كمسه بر بالا قالدرسه اول بالا برده فرض عين نماز، عبادة لره برده اعتبار قيلمى روس اشكوانه يعنى طيبه كا كروب دو قترلق، مير شلك تحصيل قيلسه بومى بوله ايندگو بالا.؟

افندم بو بالا اكر آتاسى كندسى نك سلامت زمانده علوم دينيه فروض عينلرى بلدر و تمام روس اشكول لرينه صالحان بولسه بو بالاسى ايچون حساب بيزوب بترويده بيك آغر بولور قايدة ثواب بارو. اكر بر كمسه بالا قالدرسه اول بالاده آتاسى نك وفاتى صونكنده علوم دينيه مكتبينه كروب علوم دينيه قراة قرآن تحصيل قيلوب آتسون ايسينه توشروب فقراء لره انعام واحسان قيلسه منه ثواب بارو تورغان اش شوشى بولور. يارار سنك ديدكنكچه ده بولسون بلكه احتمال مسلمان معلم دن او قرد، برده فروض لر ينده قصور قلئى او قروب وقتده دو قتر بيا فیر شل بولوب چغوب كشى لرنى فايده لندرز. اكر لله بو اشنى فلسه بونك اجرى آتاي سينه بارو. لکن نر هده لله قيلوى سنه وى قاچ روبله ژالاؤينيه آلار ثواب نر هده آتاسينه توكل اوزينه ده ثوابى قالمى ژالاؤينيه ايله او قته تورغان معلم لر كى بولور.

افندم قز بالالار حقنده كى محذوري تى اير لر نكندن نچه اولوش كوب افندم فير شل اسكوى كور صده او قغان قز بالالار نك نچه اور نده ديندن بتونلاي چقد قلمى مسمو عن اولدى العياد بالله. قز بالالار نى شوندى لر آراسنه يعنى روس اشكول لر ينه بيكرهك بير ماسكا تيوش اينديكى كون كى ظاهر. بر آدم قز بالاسون روس

مهنديسى يا كه پرافيسر اولماقدان مانع اولما دق كى روزه زكوة حج قیلو زنا ایتماو اوغرا لماو جبر ظلم ایتماو و باشقه لر يده ترقى دن مانع دگلدر بولر نك ترقيدن مانع بولما دق كى دينسزك وديانتسزك و ضياعى آق ياقه و قاترغالى ينك دن عبارة اولما قده بلكه تكميل فن ايتما گده موجب ترقى دگلدر بونك امثالى بيك كودر. جزئى كنه بر مثالى توتساق كورامز كه شونداي آدم لر بار تكميل فن ايتكان بر ايا قنده ريزينكه قالوش وديگر نده نيشابو يتكان كينر پسا كيوب رسواي عالم اولوب يوريدر اكرده فن اوقباق ترقى نى موجب بولسه بو آدم بوروشده ردالنده و فقير حالده يورماس ايدى.

وبر آدم بار تكميل فن دكل يازاده بلمايدر و سوز نده يرلى سويلاي بلمايدر اوزى نه قدر مالغه مالك و آنك دولتنده نه قدر كشى لر كون كي چره در اكرده فن اوقباسزلق سز نك ديدك كبر كى فقير لكنى موجب اولسه بو آدم لر فقير اولوب تكميل فن ايتكان لر بونلارغه خادم اولماز لر ايدى عاقل اولانه بو قدرى كفايه ايدار شاه تختينسكى كى يوق سوز لر سويلاگان لر اولسه وجدانينه قايتسه توبه ايدار.

منك بر حديث

ش. ح. نك ۲۵۳ نچى حديث شريف نك ترجمه سنه علاوه سى (حاضر كى زمانده بيكرهك ايندگو بالا قالدر و بالاسنى دو قتر، يا محرر ايتوب قالدر ويدر. قز بالا بولوبده طيبه ايتوب قالدرسه بيكره كده ايندگو صانالور) ديمش.

افندم مولى متعال قاشنده بيكرهك ماقتاولى بيكرهك

اشکولینه بیروب اولوب کیتسه نروده بونکا ثواب بارر!
 بالعکس الله نك لعنتی بارر.
 مترجم ش. بونی یازمش آدم لرنی تشویق قیلوب
 هر برسی روسجه او قرغه بالالرن بیرسونلر ده صونکره
 دینی مکتبلره اهمیت بیروچی بولماسده مقصودمز
 حاصل بولور دیمش.

افندم میینکا تغیر کیلیکان بولماسه بلورسن ازلاب
 طاب قایده بار روس اشکول لرینده اوزاق اوقوب
 کورص بترکان، یامیدیتسین اسکویده اوقوب دو قتر
 بولغان آدم لرنک اسلامیت نطقه نظرنده اهل اعتباردن
 بولغانی قایسی موافیت خمسه فی اداء قیله قایسی رمضان
 شریف روزه سن توته قایسی حج واجب بولوب حج
 بیت شریف قیله، قایسی نه قدر غناسی بولوب حتی
 زاووط، فابریک توتوچیلاری بار زکاتون ادا قیلهمی؟
 برسی ده اعتبارغه آلمی حتی بعض لرن رض توکل
 دیب بتون بتونکا فرضیتینه انکار قیله دیلر اوستلرینه
 باشلارینه قاراسانک روسدن برده فرقلری یوق ایو
 ایچلرنده یورکان زمانلر ده ده اگر تانغان کشنک بو-
 لماسه سلام بروده ممکن توکل. شوشی آتم لردن
 وفات بولغان آنا آنالرینه نی بار دیسنک بیچاره میتکاهر
 کونده هر ساعتده عقوبت حسره بارر.

ای بیچاره مجازف بو سوزنکنی اسلامیت عالمین
 بلمکان کورمکان شاهق جبل وحشی لر آراسنه باروب
 سویله. نشر قیل بلکه قبول ایترلر چونکه اوستانگنه
 ایسابلکان چاغنده دو قتر اقده آدم لره فایده بار آدم لر
 اولمسه تریله ار بو اعتباردن اشانورلر. لکن آلمنک
 کشی لرنی فایدلندرولری ژالاؤانیه ایچونگنه! توکل
 خدا ایچون آدم لارکا دوا بیریمده بزه خدا فاشنده اجر
 جزیل بولسون دیب توکل. باشنده اوقغان وقتده اوق
 شول ژالاؤانیه قصدی بوله دور رسول الله (انما الاعمال
 بالنیات بیورمشلر. همده (ولکل امری مانوی)
 بیورمشلر.

افندم شیخ نجدی کبی مسلمانلر غه عمل ثواب طرفندن

کیلوب کرمک بوله سن یوقسه توب مقصودلک ثواب
 آخره توکل بلکه ثواب دنیا.
 افندم حق مسلمان بولغان بنده دنیا حاصل ایتمام،
 منکار ایکشار منک بلکه زیاده سنهوی معاش آلورمنده
 بایرمن دیب شوشی قدر محاطره لی یولغه کرمس.
 شاید الله تعالی قاشنده دنیانک سیوری چبن قاناتی قدریک
 قدری بولماغانون بلر چونکه رسول خدا دیمشکه
 (بو دنیانک خدا قاشنده بر سیوری چبن قاناتی قدریکنه
 حرمتی بولسه کفارغه بو دنیا بر تامچی صو ایله ده صو
 راماس ایدی) دیمش.

شوشی دنیانیه فی حاصل ایدرر ایچون علماء اسلام
 لری، همده ائمه اسلاف لری، همده مجتهدین، و مفسرین
 و محدثین لرمزی سب، تشنیع، تقریع قیلو نیکا
 یاری.

افندم (طاب لدق بالالار ایچون یورط ص الو ایند گولک
 دیکانسن. حمد اولسون بو زمانغه قدر کندسی نك نکاح
 شرعی ایله وجوده کترکان بالاسون بر مسلمانده اورامغه
 طاشلادقی یوق. خیر ولد زنا بولسه بولور بوده بزیم
 کوردکمز بلدکمز اورنده یوق.

افندیم بونکانیک کوچاند سن. سنک مقصودنک کمدر
 کم زنا قیلوب قورصاقلی بولدیسه شوشی مذکور یور
 تقه کیلوبکنه بالالارده بالاسون قویب جغوبقنه کیتار
 دخی شولای ایکنچی نی یاصاسه تاغی شولای ایتر بیکرهک
 آصات بوله چاق یوزده قزارمی کشیده سیزمی ذاتا اول
 یور تقه قویلغان بابکالریده ییمینلی بولدفندن بر ککاده
 بلدرکا یوق. منه زنا قیلوچی قز خاتونغه آصات اش
 بالغه بولدیمی کونکلی ایرلرکاتعلقنه باشلادیمی ایده ایشکنکی
 قیله بیر بلکه کیاوکا کیتکانچی ۲-۳ بالا طابش یاصابده
 قویارسن منه یانغی لرنک فایده لری.

ای دیوانه! ای مجنون! سین سیر و تسکی دومغه
 فکر نك یوگر تسانک بولماس ایدیمی یعنی دار الایتامغه
 بوسی برنجی مرتبه ده کیره کلی اش مشروع صورته
 وجوده کیلیکان فقیر قالغان آنا آناسی وفات بولغان

تر بیسه چیسسی بولماغان بالالار ایچون برنجی مرتبه ده تیوشلی اش بو سینکا هر مؤمن مسلمان سنکا رحمت او قورلر ایدی. طابلق بالالارغه یورط صالو نیچک فکرینکا کیلدی! عجباً بونک قبحون او یلارغه بوده اقتد ار نک بولمادی منی شوشی قدر فکر سن بولغان محرر لک آطن یو کلاب مترجم حدیث بولونک بیک عجب اش.

منه افندم بر آدم دار الایتام صالدروب هر بر تربیه چی لرون معلم لرن هم آلا رغه و ضیفه لرون قالد رسه منه بو آدمکا نه قدر ثوابلر باره چق. بوسنی هر اهل عقل مصلحت، تیوش دیر لر. همده بر آدم دار العاجزین صالدروب قالد رسه بار چه مصارف لرینه وفق قالد رسه منه مونک ثوابی عند الله نه قدر باروب تور چق منه بولور صدقه جاریه لر.

افندم طابلق بالاغه یورط حاضر لو زناغه کینک لک یاصاو بولسی نی بوله؟

افندم بو زمانده زنادن بیک چیر کانمی لر لکن آدم لر آلدنده یوزلری قزارب رسوای بولویندان غنه قورقه لار ایندی بویل، یورطده صال نسبه اول وقتده قور- فرغه برده اورن قالمای خدا محافظه قیلسون.

الاتقان

محترم محرر افندی بنم بومقاله منی ژورنال نکز ننگ برار نومیرینه ثبت وقید ایتماک نکزنی اوتنه من؟

ترجمه قرآن شیخ الاسلام یحیی بای ننگ ۲۴۳
نجی صحیفه سنده مائده سوره سنده (واذا قیل لهم

تعالوا الی ما انزل الله والی الرسول قالوا حسبنا ما وجدنا علیه آباتنا اولو کان ابائهم لایعلمون شیاء ولا یهتدون) آیه شریف ترجمه سی بودر جاهلیت کافر لارینه آتالاری بولغان دین یتارمی کرحه آتالاری نادان و باطل لقدمه بولسه لارده البته یتیمی چونکه دین ده عالم بولوب حق لقدمه بولغان آدم گه گنه ایارو درست بو آیه جاهلیت زمانده فالغان کافر لاری ننگ عقل لری کیم بولوب دلیل سز گنه آتالارینه ایارولری بیان بوله هم آیه ده اشاره بار یا لغز حسن ظن برله گنه دلیل سز کشی گه ایارو ننگ درست بو لماوینه مرید لرنک و عوام حلقی ننگ ایشان لار- غه و امام لار غه نی ابدیلر شونی فرض بلوب آلا ر ننگ قرآن حدیث دن بر نی ده بلما ولار نی فهملی ایارولری کبی دیب یوقاریده مذکور آیه ننگ ترجمه سن تمام ایتدی.

(واذا قیل لهم تعالوا الی ما انزل الله والی الرسول) دیو حق تبارک و تعالی ورسول خدا ام سالقه دن قصه قیلغان حالده شریعت من قیلنا شریعت لنا بولماقنی ایشان و امام لرمز قبول ایتماک اندای کور ساتوب گر چه ایشان و امام لرمز ما انزل الله غه ایمان کیلتورسه لرده ما جاء به الرسول نی کما ینبغی توتدق لری اوچون یورا کی یانوب توزه آلمی حسد ندانمی؟ بلیم نلله نی دن شیخ الاسلام افندی لر عمو ما اساتید کرام و مشایخ عظام لرمزنی و نلار غه اییار کان مرید افندی لر و مزنی جاهلیت کافر لارینه تشریک و تشبیه ایدار اولدی لر.

بو کرام لرمز ننگ جاهلیت کافر لارینه تشبیه اوچون نی مناسبه لرون تابه لار میکان العیاذ به نلله... نرغه دلالة و اشاره لرنی بلدی لر میکان نلله تعالوا الی ما انزل الله والی الرسول گانکار قیلوب یعنی نماز و روزه و زکوة و حج عبادة لرنی قویماق غه

دلالت و اشاره لر نی کور دیلر میکان آ لای بولسه
تصریحایان ایتمک لر ی ایله عالم و عاملو متدین بولغان
لر ی خلاص بولوی مطموع دور.

شیخ الاسلام افندیلر دلیل سز حسن ظن بر له
گنه ایسکی مپنهد ار کتو امام لر غو ایشان لر غه ایبار و نی درست
کور مسه لر ده کندولری بانکا مجتهد اولغانغه کوره دلیل
سز حسن ظن بر له گنه بولسه ده اوز لرینه ایبار و نی
بیک یار اطوب قرآن نی آچق تر کی تلنده ترجمه
قیله دور قران ننگ معنا سنی اوز ی آنکلاب بلمای
ترجمه گه ایبار گان کسنه البته حسن ظن بر له گنه
قرآن ننگ معنا سنی مترجم ایتمکجه دیب گنه بله در
ودلیل سز حسن ظن بر له گنه بولسه ده مترجم کا ایبار
رو در درست بولوب قاله چقدر ایسکی مجتهد لر گه
وامام لر غه دلیل سز حسن ظن بر له ایبار و
درست بولماوی عجمک کور نوب ترجمه مر جوح
قاعده سنی بلکان کشی لر قول چابوب فچقرو ب
کولسد لر شیخ الاسلام افندی گا کونکل سز بولور
شول.

مگر عوام خلقی ننگ و مرید لر ننگ ایشان لر غه
وامام لر غه نی ایتمدیلر شونی فرض بلوب آ لار
نگ قرآن حدیث دن برنی ده بلماولر نی فهلامی
ایبار و لر ی سبیلی جاهلیت کافر لرینه مشابهه
و مشارکة ایله ظن فاسد دائره سنده مظنون اولسه
لارده اولوق مریدلر و عوام لار.

(افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه)
تشریفی ننگ نوری ایله منور اولان شیخ و امام
لار و مزه اتباع و اطاعة ایله قطعاً الله تعالی گا
اطاعة مثابه سنی بولمش اوله لار هم ایشان لار منر
قرآن حدیث دن بی حد و بی نهایته بلمسه لر ده ان
فی الجنة عرفان بری باطنها من ظاهرها و ظاهر
ها من باطنها اعداها الله لمن لان السلام و اطعم
الطعام و تابع الصیام و صلی باللیل و الناس

نیام اخرجه التر میذی آه حدیثی مضمونینه او
زلار نی موافق قیله آ لالور.

ایمدی بیله صفة لر ایله موصوف مشایخ و ایشان
لار منر ننگ عقل لر ی کیم بولما قدده جاهلیت کافر لر
ینه مساوی و مشارک بولوب عقل لر ی کیم بولغانغه
کوره دور آنلر ننگ کیمک و صالحق و اخلاق
و انصاف و باشقه اوصاف لر ندن استنفا ر و استکر
اه ایدر اک زمان کافر لر ی ننگ کفر لر نده آ تا
لارینه دلیل بر له ایبار گان سبیلی عقل لی بولغانغه
کوره دور ملة خادم لر و منر آنلر غه او خشاب
کیمک صالحق ده یور شده تور شده هم خاتونلر
مز نی ده مارجه لار کبی آچق صورتده مکالمه و مجالسه
لر نی مستحسن کوره لر بلکه بعض لر ی قاتماً قبول و بلا
استبرائیز تمیز لانوب بونلره موافقه ایتمک نی
محبوب و مرغوب کور مک لر ی ایکنیحی بر سبب
ودلیل کا محتاج بولودن باشقه فقط مترجم افندی
نگ اساتید و ایشان لر منر ننگ حسن اخلاق و او
صاف لر نی استکراه سندن آچق معلوم اولنه در.

ایشان لق صحبه سز میسر اولنماید جق بر منصب
دور تا که خادمی ده مذ کور در (اصحبوا مع الله
فان لم تطبقوا مع الله اصحبوا مع من یصحب مع الله
لیوصلکم برکات صحبکم الی الله و دخی مذکور دور
صحبه الاشرار تورث سؤ الظن بالاخیار دیو اشرار
کمدده اخیار کم مصاحب مع الله کم کم ده مصاحب
مع من یصحب مع الله کملر دور.

برمجه متقین لر صحبیلله مشرف اولان کسنه
لار ایشان لق و شیخ لک و ضیفه سنی نائل اولموشیو
علیه عند الخواص و العوام شیخ لار دن معدود و محبو
ب اولنلر دور.

یوقسه من اوزمده ایلیلی یاشکا ایر شکان بر قا
رت کشی بولسام ده شیخ لک دعواسی ایله کوب کشی
لر نی ایبار تور کا قصد فیلسام ده هم ایشان بالاسی
بولسام ده بوش چولمک دن آرتوق بها قویغان کشی

نتاکی ترغیب ایتندہ معجز اولہ رقی واقع اولمش
در فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرۃ اعین ترهیب
ده وخاب کل جبار عنید من ورائه جهنم ویسقی
من ماء صدید یتجرعه ولا یکاد یسیغه ویاءتیه الموت
من کل مکان وما سو بہیت ومن ورائهم عذاب
غلیظ جردہ فکلا اخذنا بدنہ فمنہم من ارسلنا علیہ
حاصبا ومنہم من احدثہ الصیحة ومنہم من اغرقنا
وما کان اللہ لیطلمہم ولکن کانوا انفسہم یظلمون «وعظ»
ده افرائیت ان متعنہم سنین ثم جاہم ما کانوا یو
عدون ما اغنی عنہم ما کانوا یمتعون «الھیات ده» اللہ
یعلم ما تحمل کل انشی وما تفیض الارحام وما تز
داد وکل شیء عنک بمقدار عالم الغیب والشہادۃ
الکبیر المتعال آیت لری کبی .

۷ انچی وحہ کلمات بشریہ اغلب ده بر مضمون
دن آخر مضمونہ انتقال ایلسہ یا کہ اشیا مختلفہ یی
بیان فی مشتمل اولسہ البتہ حسن ربط کلام باقی اول
ماز بس بلاغتک اعلی در جسدین ساقط او اور قرآن
کریم ایرسہ بر قصہ دن دیگر قصہ یہ انتقال و بر باب
دن آخر بابہ دخول امر ونہی خبر واستخیر وعد
ووعید واثبات نبوة وتوحید الذات وتقرید الصفات
ترغیب وترهیب وضرب الامثال و بیان الاحوال کبی
اشیا مختلفہ یی شامل اولہ تورسہ حسن ربط
کلام وارتباط تام وعادات ناس دن خارج بلاغتک
اعلی در جہسی مرئی اولہ راق عرب فصیح لری نک
تسلم لری ایله برابر عقل لری حیرتہ قالمشدر .

شاهتختینسکی

وقت غزتہ سی نک ۲۵۵ نومبر سندہ شاهتختینسکی

نک عہوم مسلمان قونغرہ سی حقندہ روسیا غزتہ سینک
۱۵ انچی نویابر تاریخلی ۶۰۷ نسخہ سندہ یازولغان مقالہ
سینک ترجمہ سنی اوقودق دینداش وملتداش ضیالی
ادیب ظن ایدلمش وینکی فکرلی لرنک آغز صوی
فورمش شاهتختینسکی دائرہ ادب دان خارج، و دین
دیانتدان یراقلغنی مشعر، و اهل اسلام دن بعض لرنی
آز درونی موجب عبارتہ لر ایلان طاع کوتارہ آلاسلق
دعوی لر ایتہ در .

انچی «مسلمان لرنک بختسزلکینہ قارشو محمد عہم
عرب حکومتی تاسیس ایدہ راک سیاسی دینی اجتماعی
سوسیالنی حیاتک ہر شعبہ سینہ دائر قانونلر توزو
رگا مجبور اولدی دیدور» بو عبارہ ده محمد عہم نی
خدای تعالی طرفندن مخلوقاتقہ احکام شرعیہ نی تبلیغ
یعنی ایرشدر و اوچون کوندر لمگان بلکہ کندو آر
زوسینہ تابع اولہ راق فائدہ شخصیہ سنی کوزاتوچی
بر آدم قبیلندن ایدوب آن علیہ الصلوۃ والسلام نک
توزودوسی قانونلرنی اللہ تعہ طرفندن وحی قیلنغان
قانون بولمای بلکہ اوز طرفند نغہ توزولگان قال
نون بولوینی اشعار ایدوب اول قانونلر ایلان مسلما
نلرنک بختسزلکی آراسندہ بر صور دعوی قیلہ در .
حالبوکی محمد علیہ السلام اللہ تعہ طرفندن مخلوقاتقہ
احکام شرعیہ نی تبلیغ اوچون کوندر لوب رسول خدا
ویغمبر حق ایکانلگی نہ قدر معجزہ لر ایلان انکارنی
قبول ایتماز در جہ ده ثابت اولوب صادق و مصدوق
اولدوقی حالده آنک توزو کان قانونلری اوز طرفندن
نفس ارزوسینہ ایاروب فائدہ شخصیہ سی اوچون
اولمای بلکہ اللہ تعہ نک (وما ینطق عن الہوی ان ہو
الا وحی یوحی) دیگان قولی کریمی ایله ثابت وحی الہی
ایله کنہ توزولگان قانونلر اولوب محمد عہم نک توزگان
قانون شرعیلری مسلمان لارنک بختسزلکینہ قارشنی
توزولگان دیب ایتو اللہ تعہ گا سین! مسلمانلرنک
بختسزلکینہ قارشنی قانون لر توزودنک دیماک اولوب
کندینک سوزینک مفادنی آنکلاماغان ایدوکنی یاگی بو

قانونلر الله تعه طرفندن توکل ایکانونی بلدرادر. ایکنچی احتمال صونکنده کیلاچک الله تعه نك كلامینه انکارندن بلنه در.

بو ایسه رسول الله نك حق پیغمبر اولوی معجزه لر ایلان ثابت اولدقندن بر شمس کبی ظاهر نرسه گه انکار بوله در. ایمدی دعوی گآ کیلساک بر باطل دعوی در: آنکچون محمد علیه السلام نك توزودکی قانون شرعیلر سزنگ دیدکنکز کبی مسلمانلر نك بختسز لکینه فارشی اولمای بلکه بالعکس بختیار اولماق لرینه فارشی در. مسلمانلار دنیاده اولغان حالده بو قانونلر ایلان عمل ایتسه مثلا نماز او قوسه مالی اولسه زکوة ویرسه کوچی یتسه حج قیلسه انعام احسان ایتسه زنا ایتماسه آراقی اچماسه حفسز کشی اولدر ماسه آلدامسه غیبت سویلامسه جبر ظلم ایتماسه سودا معامله سی و غیر اشلرده شرع شریف نك الله تعالی طرفندن محمد علیه السلام کا وحی ایدلوب بیان قیلنغان قوانین نی رعایه ایتسه الحاصل او امر شرعیه نی قیلسه ونواهندن طیب لسه بونلر نك هر برنده تعریف قابل اولماز درجه ده فایدالر بولغان حالک مسلمانلر الله تعه کا عبودیتنی اظهار ایدوب نفس نی طیوب آچ ویالانغاچ لرینه یاردم ایدوب شفقتلی اولوب حیوان کبی اولمای ناموس و نسبنی صا قلاب و عقلسز لقدن یراق اولوب تیوشسز اورنده قتل نفس ایتمای معامله ده بری آخر گه امین اولوب را حتر راحت کیچنوب سعاده آخرویه گه نائل اولاچغنک شبهه یوقدور شولای بولغاچ موندان آرتق بختیارلق اوچون توزلگا قانون اولورمی؟ بو قانونلر نی عقل سلیم فکر مستقیم صاحبی اولان آدم مسلمانلر نك بختسز لکینه فارشی توزولگان قانون دیب ایتورمی؟ هیچ ایتماز عناد اوچون گنه ایتاچک بولسه ده هیچ اثباته فا در اولماز!

۲ نچی محمد علیه السلام «اوز قوه عقلیه سینک اثرنی اللهدن کیلگان طاوش دیب قبول ایتدی» دیته قرآن کریم نك کلام الله بولوینه انکارنی بلدرادر.

حال بو که قرآن کریم نك کلام الله اولوی هیچ کم انکار ایده مز درجه ده ثابت در. بو قرآن کریم نك کلام الله بولوینه محمد علیه السلام نك امی بولب یازودن قاراب اوگرانوی توهم ایدلما ی و هیچ کمدان او کرانمای مبارک آغزارندن تلفظ ایدولوب شول وقتنده مشهور شاعر ادیب لر و صرف عرب نك اولوغ لری اسرار کلامده کمال مهارت لری اولوب اسلامغه نهایه درجه ده عداوتلری بوله توروب بو قرآن کریم نك بلاغتمنده نظمی نك کورکام لکیده بحث و جرح ایدارک یرنی تابه آلمغاچ هم فصاحت و بلاغت و حسن نظم ده قسقه غنه برسوره قدری جمله نی ده ترتیب دن عاجز اولوب کلام بشردن توکل لکی ایلان اقرار لری دلیل واضحدر.

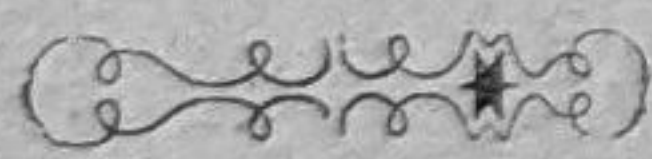
بوندان باشقه دلیل لر بک کوبدر مقصود اوچون اوشبو قدر سیده یتار لکدر.

ایمدی شاهتختینسکی نك فصاحت و بلاغتمده درجه صف نعالده اوله! تورب درجه علیاده اولانلر کلام بشردن اولماوینه اقرار ایدکی حالده درجه سن بلمای قرآن کریم نی محمد علیه السلام نك اوز قوه عقلیه سینک اثری دیما کی نهایه درجه جهالت و ادب سزک و دینسز لکدور یا که بر عناد در. ۳ نچی «کوبدن وقتی اوتکان قانونلر نی همیشه صا قلا و آنلر نی اوزگاری دیه اعتقاد ایتودر» دیوب بو قانونلر نك ترقی دن مانع اولماقی دعوی ایده دور. بوایه کنه قوانین اسلامیه نی بلمای اثباتقه اقتداری بولماغان حالده بر دعوی در. قوانین اسلامیه دن ایمان نماز روزه مالی اولغانینه زکوة کوچی یتکانینه حج نك فرض اولوب زنا ایتماک آراقی اچماک حفسز کشی اولدر مک آلدماق جبر ایتماک ظلم قیلماق غیبه سویلامک خاتون قر طائفه سیننی حجاب ایلان ستر ایتمای حیوان لر کبی گیزدورب نسبنی و ناموسنی صا قلاما اولار نك حرام اولماقی و باشقه اوامر و نواهی نی اعتقاد و شولار ایلان عمل قیلماق و حلال کسبکه شرع شریفنک ترغیب ایتماکی و شوننک کبی لردر.

اوشبولر نك قایوسی ترقی دن مانع بو قانونلر نك هیچ برسی مانع اولماقی کبی مجموعی ده مانع توکلدر بونی برآز عقلی و فکری اولان آدم هیچ ایتمایه چک در. مثلا وقتنده نماز او قماق دو قنور یا که آدواکات یا که

یلدن بیرلی آدم لر ضلالتده قالمش دیدوکی محقق در مذکور ابن عبد الوهاب، اوزی نك مذهبنه کر کان آدم لر نی فاسق اولسه ده موحد دیب، وهابی مذهبنه اولماغان مسلمان لر نی کافر دبدر. مشاهر علماً اسلام دن بولغان «ابن فارض» «ابن عربی» لر نی تکفیر ایتهدر. وقف لر نك بطلانی وفسادی ایله حکم ایتهدر. پیغمبر مز صلی الله علیه وسلم نك هم صحابه لر وقف قیلد وقلری خصوصنده اولان روایت لر نی یالغان غه چیقاره در. صدقه و نذر لر نی قبول ایتمکان سید زاده لر نی تکفیر ایتهدر. مذکور سید زاده لر نی تکفیر قیلماغان آدم لر نی هم تکفیر قیلدر. الله عز وجل نك هم رسول خدا نك حکم لرینی بلکان آدم لر، بو مبتدع نك سوز لر نی رد وابطال ایتمک بور چلی در. (تعاونوا علی البر والتقوی ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان) انتهى مکتوب سلیمان بن محمد وهابی مدعینی رد وابطال ایتمکان حیلی کتاب لر وارد. بو جمله دن در «حجة الخطاب من کتاب رب الارباب وحديث رسول الملك الوهاب وكلام اولی الاباب فی ابطال مذهب ابن عبد الوهاب» کتابی مؤلفی سلیمان بن عبد الوهاب نام ذات کریم الصفات اولوب «حسن بن عیدآنه» نصیحت اولسونی اوچون یازمش در. دخی «فصل الخطاب فی رد ضلالت ابن عبد الوهاب» «کشف الحجاب عن وجه ضلالت ابن عبد الوهاب» کتاب لر نی مؤلفی احمد القبانی رحمه الله حضرت لر نی در.

عبید الله منصور آخری وار

تأسف هم جدیدك

محترم محرر افندی! بزم بو مکتوبمزی دیننی حمایه ایچون وضع ایدلمش ژورنالنگوننك بویرینه درج ایدونکری رجأ ایدهرز؟

نوژاوزین اویازنده «آلطاطا» نام قریه ده ۴ محله بو لوب بو صونکفی زمانلرده بش محله بولندی.

کورنمایدور برکا هیچ کم اییاری دور زیره ایشان و شیخ لار نك صحبت کویمه سینه اولتوروب قند حکمة بها سیله محظوظ اولوب معیات ابدی اقلیمی نك بازار ی طرفینه یونالو میسر اولمدغدن معدور لر مز بو اورنده جلال الرومی حضرت لارندن منقول بر ایکی سطر یازمق نی مناسب کور دوم چونکه باشیخی تو دور ارز شتی

روز شب سیارئی در کیشتی

هر که در کیشتی نشیند با حضور

می برد کیشتیش تا اقلیم دور

شیخ کیشتیبان کیشتی همیش

شد همان کیشته نیشستن صحبتش

آخری وار

تاریخ دن بر صحیفه

باشی ۱ نچی نومرده

سلیمان بن محمد نك مکتوبی

«جیلله» دن اولان جامع شریفی ابن عبد الوهاب هم خراب قیلدش. جمعه کون لر نده، جمعه کیچه لر نده صلوات وسلام نی بدعت اش دیب منع ایلامش. «دلائل الخیرات» کتابنده «سیدنا مولینا» دیکان سوزی بو لغان اچون، دلائل الخیرات کتابنی اوطقه صالحوب یاند مش. «روض الریاحین» کتابینی هم روض الشیاطین دیب اوتقه یاندرمش.

مسلمان لر نك زیارت اورنی بولغان: پیغمبر مز صلی الله علیه وسلم نك حجره شریفه لرینی هم بوزار ایدوم دیمش. کعبه شریف دن آلتون اولاق نی چیقاروب اورنینه آغاچ اولاق قویار ایدوم دیمش. آلطی یوز

بو اولك ۲ منك گا قریب جماعت بولوب مجموعیینه
۳ یرده مدرسه لریك بار، بو قریه خلقی نك بعضلری
نك، علمكا درتلی اولدغندن الك وقتلرده چیت شهر لر
گا بالالرنی اوقتورغه بیره لر ایدی لکن یور مشر شا
کر دکر نك کوبسی اخلاقسزلق و جهالت کسب ایتوب
قایتولری سببلی بو صونك زمان آندای اشدنك واز
کیچدیلمر.

بو صونك سنه لر کلیم الله نمنك بر معلوماتلی معلم
بار ایدی هم یخشینه قدیم ترتیبی بر له بر مدرسه ده
اوقتوب اهالی بالاسنی سلام ویر و نماز اوقو کیی مقد
س اشلر گه اویراتب اخلاقلرن نوز انسه ده تأسفی که وفات
اولدغندان طولای مدرسه و اهالی شول کوینجه یتیم
قالدیلمر.

بو اهالی نك اخلاق و عادتلرنندن حاصه لازمه لرنندن
و باشلیجه تأسفی ایدله چك شلر نندن کوز بولدیسه یا
سلری تور کوم تور کوم آلویاشل بیلباولر بیلاب آلر
ینه اوچ دورت کشیگه بر غار مون آلوب ایسرك کو
ینجه اورام بویلا رنده ققرب یرلاب سفالنده یورو
لری، وقرلرینك ده بونلارنی قارار ایچون آچه تور
رغان چاپلرن تاشلاب اورامغه یوکر ب چغولری، تون
بولسه اوتلار یاغوب تیره لرنی یخشیه ب سورتوب
تیراز توپلرینه سیمیچکه آشارغه اوترو لری، و او
صافی ذکر ایدلمش یکتلر تیراز گه کیلدنك کولشه
کولشه سویلاولری!

وقش بولدیسه قارتلرینك پوچماق صاین جیلشوب
نماز وقتلرنك اورامک او طر ژوی وغیری مونك کوبك
جهالت علامتلی کور نمک در. خصوصاً جای بولدیسه
مسجدلرنده کونك لك نماز لرده برده بولمای جمعه ده هم
شویله ۱۵ کشی ایلان گنه ادا ایدلتور.

بو صونك وقت حضرتلری فارتایدغندان قرانك او
قمش محدودلرنی قایتارب انکالری اورنینه ملا ایدوب
قویدیلمر

مخدوملر ایسه ایکسیده برابر مدرسه محمدیه ده

فنون جدیده تحصیل قیلمش ذاتلر و ترقیچی لردر.
آنلرده کیلدکلری ایلان اصول جدید تاوشلرنی چغاروب
جماعتکله نلر نیندای بویاولر ایلان اهالی بالاسنی مدر
سه گا چیناب اوقتماغه باشلا دیلمر.

مخدوملردن سی ون- افندیلمر اوقتماغه باشلا دقلرنده
خلق نك محدودملرنك اخلاق سیئه لرنندن ناشی رغبت
لری قایتسه ده سز جاهللمر دیه تور باشلرینه او طرب
سو ککچاچ اهالی ده «ایندی تله دنکر نی اشله نکز دیه» آنارنك
اختیار نه قویدیلمر، مخدوم لر مدرسه ده یا باشقه یرده
برنجه یشل وزنکار بلباولی یاشلر چیناب تما کو تار
طب و اوچرادقی یرده آیاق اوستندن تبوللاب و بونك
کیی عاده لرنی لازم ایدوب و بو قیلدقی جمله اشلرینه
شویله کتاب قوشه دیوب جماعتنی اغوا ایتما کده لر.

اهالی نك ده کوبی نادان و بلمسز اولدقلرنندن «یاش
حضرتلر بلماینجه قیلمای تور غانلردر آلارنك کتابلری
اوز قولنك» دیه قیلعان افعال و اخلاقلرینه ایار مکده لر
بونلردن بر آز مقدم ملا بولمش ش افندیله اصول
جدیدیچی و آنلار کیی ترقیچی بولام دیوب صرا اچوب
اسر کچ محل سنده بولغان بر موثریق نك قولینه دوچار
بولب پلینغه آلنهرق قارانکفی اویگه یابلمش ایکان
ده! لکن موثریق بو افندی دان بر قدر ناچای آلوب
حرقیله راق حضرة آچه سنی اولده یرینه قویوش!

دخی بو قریه نك ا کابرارندن معدود اولان و حللیل
ملا محدودملری دیه معنوان اولان ذاتلر کوب سنه لردن
بیر و حمرنك حلینته دلیل لر ازلاب و قریه لرنده اولان
قارت امامار ایلان دعوی لشیب یور سه لرده مسلك داش
ومذهب داش ذاتلری تابه آماد قارندن و کورشی اوللر
نداغی اماملردانده «حلیته صایو کفر دیه» سوزلر
ایشد کچ بو مسئله نی بر یاقغه قویب تما کو علی الا
طلاق حلال دیه استعمال ایدیورلر. وح ملانك محدود
ملر نندن بری شول قدر اجراء ایدیور که «اگر کندم
ملا بولر سه م بو منصب میسر اولور سه تما کونی مسجد
ده تارتونی التزام ایدوب مقصده نائل اولردم» ایش

دیه تفخر ایدیوراشته بونلر جملہسی یانکا فکری ذاتلر
 و اصول جدیدچیلر و حریت دینیہ دولقلر نده ایقالما که
 لر! بونلردن قطع نظر برلان بک کوب حتی کشیکا
 ایتورکا و میدانغه قویارغه یارامی تورغان اشلری
 اولسهده بو اشلر نندن شاید طیولر لر طیلماسه لرینه یاز
 یلر دیه بو راسی ایله ختم کلام قیلدم.
 جدیدچی افندیلر بونلری یالغان دیسه لر غزیتہ
 ستونلرینه یازسونلر بن دها آچق قباحتلرنی ملت که
 آچق کوستررم.

حاللرن بلوچی

صو قصوی نك تعسفینه

شعر

صو قصوی نك، باشنه تیپکان عقلی شعر
 آغرغانصونک مونکر اشقکان زیراک صغر
 طاوشندان بیگراک قبیح ایسلر کیلر
 یازغن اوچون توتکز دیب دیانتنی
 آچولانمه صو قصوی آندی سوز که
 بلکانگا چاقرامز بو حق دینکا
 مؤمن بولسانک دین فرض اش جمله مز که
 بو ککالنه یازغن دیب دیانتنی
 دین کا دیکان قضیه نك ده صادق توکل
 فصاحتن قاراسنک بولغانر کونل!
 سین کا دعا قیلام حقه کونکل
 گر سوکسانکده یازغن لری دیانتنی
 ولی الله دیب یورمیلر بولغانلر
 آنلار شول دگل سین دیک بیک نادانلر
 سینده بول! سیندی ده هیچ نوتهمغانلر
 بلکان بولسانک اسلامیت دیانتنی

ایشان بولغاچ جاهل بولمی نی سویلیسن
 ئله برده ایتکان سوز که توشنمیسن
 یا کی انسان دگل ده ایشاک میسن
 آنکلار ایدنک انسان بولسانک دیانتنی

مجوسلک می کونده بش مک الله ایتش
 الله قوشقان او امرنی ادا ایتش
 صو قصوی باشقرتم سینده! او یلی توش
 مجوسلک شول کریه کورسانک دیانتنی

درست شول محترم هر کمینک دینی
 دیننی توتوسز دیلر که بیک کوب تیمی
 نور بولغانغه ظلمت برلان بیک تیز کیمی
 قیلماسانک او امر و دیانتنی

دین توتارغه ایسکلک مانع توکل
 یانکالر بو دین گنه گنه قانع توکل
 حقی یولده خدمت ایتوب اوزسون عمر
 تیک قیلنسون او امر و دیانتنی

دین یوق بولغاچ چاقره می! یوقغه کشی
 نماز قویب قبول ایدار می! مجوسلکی
 مؤمن بولغاچ بولماق کیراک دیانتلی
 صافن دوستم توت شریعت دیانتنی

بیک بلامز دینکا نیلر بولماق کیره ک
 ایتدیم ایچ توتوچی آنی بیک سیراک
 توتیم ديسانک سنک.... نیگه کیراک
 دنیا آخه یوکلیم ديسانک رذالتنی

ایتر ایدوم دین توتارغره نی لر ضرور
 انکلاماز سن جهالتک افراطده ضرور
 طریقتنی مجوسلک دیب بلهسون شول
 سویمکا نگا شریعت و دیانتنی

مالای بولسه ده دین بله ع. ایلمنی
 محتص دیهی جدیدلرکا عزیز دیننی
 دخی حقنی ذکر ایدنلر مجوس دیهی
 بلکه دیه مؤمنلر شول دیانتلی

طابنار منی ایشانغه ای بدبخت
بلاموسنی سویلایسن دین دیب تارتب
سینک کبی قباح ذات بولماس آرتق

«طابنو» دیسنک کشی توتسه دیانتنی

نه یاپمالی یوراک کویه اشکزگه
دین گه فتنه صاله تورغن کشنکزگه
دیننی بوزوب کورساته لر کوزگزگه

شونکچون قویماغز دیم دیانتنی

بونى کورگاج دخى سنک اچک یانار
اچک یانسه ینه آچارمن! زورراق بازار
چو کشچی ده ایشکمنی فاقسه قاغار

قویمام همان شریعت و دیانتنی

عبدالله ایلمنی

آچلق اوغریلق و طالو

بو صوک کونلرده کیلکان تیلفرام وغزته لر بک
دهشتلی وبک آیانج خبرلر کیتره در.

روسیه نك هر ر غوییرنا و او یازدلر نده دیورلك
آچلقدن جفا کورکان و بوتنگله خسته لنوب تورلی
نچار چیرارنک پیدا بولوی وشول آچلق سببندن
حیاتلرینی صاقلار ایچون سواقلرده یورتدن یور-
تقه کروب صدقه چیلق قیلوب یوز صولرینی توگوب
یورولری و بعضلریده اختیارسز اولارق اوغریلقغه
صالنوب کیتولری سونچلی خبرلر دکلدر.

بونک اوستنه انتلیگتی اشقیالرنک هر طرفه
میدان آلوب بارولری ایکنچی بر خفا بولوب خلقنک
یوره کلرینی آچیتوی آزدکلدر، شوشی یقین کونلرده بو
اشقیالرنک دها بیوک بر هجوملری روس غزته لر نکه
کورلیدی:

اورطه آز یاتیرر یولنده فافه مان استانساسندن

چغوب ۵نچی نومر پویزد تاشکانتکه حرکت قیلدغی
وقت پویزدنک حال حرکتنده قراسنی سغنال ایله تو-
قتالتوب بیوک بر شایکه اشقیالر قولینه دوشمیشدر
بو شایکه اشقیانک بر قسمی پاراوازغه بنسوب مار
شینستارنی قولغه الدقلری وقت ایکنچی بر قسمی
دورت واغوننی آقروژیت ایدوب آلمشدر، بودورت
واغونک بر سنده ۱۳ بیک روبله آچه ایله آرتیلشیک
سابله کین بولمیشدر، و بونی صاقلوچی دورت صالدا
دخی بولمیشدر.

اشقیالر آرتیلشیک نک صوقه ایله آچه سنی بیرونی
تکلیفی ایدوب عکسی حالده همه سینک جانلرینه
طوقناجغنی بیان ایتمیشدر.

آرتیلشیک اولم دن قورقوب واغون ایشکنی
آچوب اشقیالرغه صومقه سنی ویرورگه صالدا تارغه
ایتسه ده یفریتر نیقالینکا حسن اختیارم ایله اشقیالرغه
آچه ویرکانچه اوستوما لازم اولان خدمتمنی بیرینه
کترجکم اولمگه رضا اولاجغم دیه اشقیالرغه جواب
ویرمیشدر. هم قالمش ۳دانه صالدا تینی ده غیرت آلوب
یفریترکا قوشلمشدر.

بو وقت اشقیالر بومبا ایله واغزنگزنی اوچورتامز
دیه آچقلا ب واغون استناسینه ربوالویرلر ایله
آطوب واغوننک بر استیناسینی یمرسه لرده صالد-
اتلر بوکا هیچ التفات ایتمیوب واغون ایچندن تیرر
ریشوتکه آرقلی اشقیالرغه ملطق ایله جواب
قایتارمشدر.

شو طریقه هر ایکی طرفدن آتشلر یارطی ساعت
مداومت ایتکان بعدنده اشقیالرنک آچیغلری دها
زیاده آرتوب بز سزنی پاراوز ایله باشگزنی ایزار
مز دیه بر قسم اشقیا پاراوازغه بنسوب پاراوازنی
آرتقا چگروب یراقدن غیرت ایله کیترب واغونلرغه
بردرکان وقت ایکی دانه بوش واغون چلپهره کیلوب
واتلمشدر. اما یولچیلر او طرغان واغونلر چایقالبوب
یولچیلر واغون استنالیرینه قاتی صوغلسه لرده بختلرینه

نارعه بناء آلارنك اهتمام ایتماون عیبلابده بولمیدر
دیه ع. اللطیفی یازادر

دوما خبرلسری .

وظیفه .

دومانك راسپارادیتلنی کامیسیه سی اوز طرفندن
دومانك پریدسیداتلنه نوی ۱۶ بیك روبله آنك ایکی
معاویننه اوچار، سر کاتبنه ۶ بیك سر کاتبی نك استار شه
معاویننه ۱۸۰۰ روبله وظیفه تعین ایدلوینی مناسب
کوره در .

مسکرات حقنده .

دومانك مسکرات اشلرینی قارای تورغان کامیسیه
سی مسکرات حقنده اولان قانون لایحه لرینی تفتیش
ایده باشلامشدر .

کامیسیه، قریه لرده اولان قاباقلرنی یابارغه هم قا
یواورنلرده ساتارغه ممکن اولاجغی حقنه بر قانون
لایحه سی یصاب دوماغه تقدیم ایده جکدر .

کیچکتر و .

دوما وکیللرینی ۲۰ نچی غنوارده سارسکی سیلو
غه قبول ایدر گه تعین قیلنمش ایدی ایمی صوگغی
خبرلره کوره روسسکی سایوز اعضالرنندن «لیدیر
وف» نك صور اوینه بنا کیچکتر لمشدر، لیدیر وف
نك مقصودی اول مرتبه اولارق پوریشکوویچ ایله دو
بر اوین آراسنده اولان دعوانی بتر مکدر، چونکه بو
ایکی کهمسه ده دعوالری سایه سنك تسارسکی سیلوغه
کره آکرای قالولری احتمالدر .

خوما کوف .

دوما رئیس خوما کوف هم بونك سر کاتبلری آرا
سند شوشی یقین کونلرده بر مجلسلری بولمیشدر .
رئیس خوما کوف دومانك یقین آرا بولاچق

قارشى واغونلر اونامغان سببلی آنچه ضرارلانمامشدر .
اشقیالار نه قدر اجتهادلرون صرف قیلوب قاراسا .
لرده آرتیشیک ایله صالداتلرنی قولغه آلا آلامشدر،
صالداتلر شوپله اشیقندن آتدقاری وقت یاردم صوراب
ققرغان غایت قاتی طاوشلر ایشد ولکاج اشقیالردر حال
مجروح ایدداشلرینی جیناب پاراوازغه توپار گه باشلامشدر .
شول آراده ۲ نچی استانساسه دن یاردم ایچون پارا
واز کیلوب یتمسدر . اما اشقیالار بر نتیجه چغاررغه
چاره لری بولمایوب مجروح ایدداشلرینی توپاب قو-
لرلنده اولان پاراوازغه اوطروب قاچمیشدر .
صوگغیدن کلمش پاراواز شول ساعت تاشکانت
استانساسینه خبر ویروب آندن قوراللر ایله بر پویز
کیلوب یتشسه ده اشقیالار قاچوب اولگرمشدر .

مخبر لر منزدن

چچك (یا که قزاقچه قوتور)

تورغای اوبلستنده آقتوبه اویازنده قاره طوغای
ژولصنده اولان قزاق جماعت ما بیننده نهایت درجه
چچك زحمتی کوبایوب هم کوب کشی لرنك مرض
مذکوردان دارالبقایه رحلت ایتدکنی مشاهده ایدلدی
صبی وصبیه وباشقه فرق و فرق بیش یاشلرنده برنچه
آدم لرنك فوتی ده کورلدکندان خلق بربرسینه قاتنا-
شمایوب وبعضاً اینک یقین اولان قردشلی حتی تو-
غدردغی آنالری بالاسینک حالن بله اینچه وبخیل لشماینچه
تأثیر ایده دیوز عم ایدوب قالدقاریه کورلمکدر . وبعض
ذاتلر بو مرض مذکورنك چاره سیننه تشبث لازم ایدی دیه
کوبایوندان خوف ایدوب توره ار . گرچه زیمستوا
طرفندان تعین ایدلکان چچك فیرشلی وار ایسه ده
خلق بعضسی جهالتندان وبعضسی ده عناداً بو اشك فائک
بار دیو اهتمام ایده میورلر مذکور فیرشل افندی اوزی
شواوق ژولصنك قزاقی اولوب بو بابده روسچهدان
یخشی خبری اولسه ده بعض بالالاری نظر اعتباره آلمیه
راق معامل ایتدکندان اهالی کفائده سی عادتجه کورله دروشو-

تورلی خبرلر

قزان

قزاندہ زمبسکی صابرا نیمیہده علاصیلر مسکراته قارشی طور و مسئله سینئ قوزغاتوب قزان ولایتندہ یلدن یل حمر ایچونک آرتوی حقندہ حساب ایتمشلر.

حمر دکانلری خزینہ قولینہ قالوب صائله باشلاغاچ یالغز قزان ولایتندہ ١ نچی سنهده ٣٠٤ چیلاک، ٢ نچی سنهده ٧٧٧ چیلاک، ٣ نچی سنهده ٩٩٦ چیلاک، نهایت اوتکان سنهده باریسی ١١٢٨٠٦٢٠ چیلاک حمر اچمشلر.

حمر دکانلری خزینہ قولینہ قالوینہ ٦ یل یارم بولوب شول وقت ایچنده ٦٠٤٢٠٦٣ چیلاک حمر ایچون ٤٨ میلیون آچه صرف ایتمکانلر اشلری ترقیده.

“ یولدز ”

کروشینیه

پالتا و شهرندن ٩٩ چاقرم یرده بویز کروشینیه بولوب برنجه واغون واتلوب ایکی یولچی اولگان و دورت نفر یولچی آغر جراحتلنگان.

یگی ژورنال

اوفاده محکمه شرعیه طرفندن اوشبو سنه ٢١ نچی غواردن باشلاب . معلومات محکمه شرعیه اورنبورغیه نامنده بر ژورنال چغاجغی محکمه شرعیه طرفندن تاراتلمش اعلانلرنده کورلدی.

اعلانلریه بنا بوژورنال بی طرف اولارق خصوصاً سیاسی اشلر حقنده اجتناب ایدوب بیگر کده محکمه شرعیه گه دائر معلوماتلر یازیلا جقدر . و بوگا باشقه داخلی و خارجی خبرلر هم صناعت و زراعت، تربیه و تعلیم حقنده مقاله لری یازیلوب شخصی اولمغان فائده لی مقاله لری بشقه کسه لری طرفندن قبول ایدیله جکنی بیان ایتمشلر.

ماحرری اوفالی ٣ نچی مسجد امامی محمد صابر حسنوف جنابلریدر.

مجلسلر تده قارالاجق مسئله لر فی بیان ایدوب هر بر مسئله فی کامیسیهغه طاپشرونی هم کامیسیه لوزا لرفندن یصالمش قرار لرینی عمومی مجلسلر گه ترتیب ایله تقدیم قیلورغه تیوش ایدیکنی، خصوصاً واق تویاک لایحه لر ایله وقت اوزغارونک فائده سی بولماوینی و بیوک مسئله لر گه اهمیت بیروب عمومغه فائده لی اشلر فی تیزرک مدافعه چغارورغه اجتهاد قیلونی سویلمشدر بو مجلسده دیپوتات شوینسکی روسیهده اولان هر بر مطبوعاتکه رضالق کوسترمیوب بو ٣ نچی دومانئ اشلکسز دیه یالغان واقترا یازولرینه بک رنجوب بر نطق سویله مشدر

لکن رئیس خوماکوف بو فکر نک یا گعلش ایدیکنی مطبوعات اشنگ هر طرفینی دوشوب یتمگان بر لرینی کورساتوب یازوب توررغه تیوش انک ایچون مطبو عاتنی عیب ایتو حق سز دیه جواب ویر مشدر. رئیسنگ بوسوز لرینه دیپوتات کاپوستین ایله قارا ولوفده اشترک ایتمشلر.

کناز غالتسین بر نچی دومانلری خاطرینه دوشروب بک قچقروب کولدیده شوسوز لر فی سویله دی: بر نچی دومانلر ده معارف ناظری نک یوریففسکی اونویرستیت حقنده اولان پرهچیشنی لایحه لری ایله دوماننگ دورت استناسی تولغان ایدی. ایددی بو ٣ نچی دومانئ اشلی شویله شول پرهچیشنی لایحه لری هر کون برقات قا راب اوتکار مکن بشقه بر اشلی یوقدر دیمش.

لایحه لر

دوماغه حکومت طرفندن بو وقته قدر ٤٩٠ لایحه تقدیم ایدیلوب دیپوتاتلر طرفندن فقط آلتی لایحه تقدیم ایدلمشدر.

چغارلمشلر

ع صاویت اعضا لرنندن غنیرال کوسیچ ایله کویبقو اورنلرندن چغارلمشلر. سببی ایسه حریت پرورلر ایله برابر طاوش پیرو لریدر.

جناب حق حسن خدمتگاری نصیب ایدوب
دوامی و برسوں تبریک ایدہ مزہ

ہ سارف ناظری

ہعارف ناظری اولان «قاوفمان» اورندن چغارلغاچ
بونک یرینه آندری «شوارتس» تعیین قیلنہش ایدی.
غزتہ لرنک یازوینے کورہ بو کمسہ افکار سیاسیہ نی
محافظہ کار لرغہ بک او حشاغان کمسہ ایش.
شوارتس کوبرک وفتنی مسکوا شہرنده اوتکاروب
اورادہ بر عیمنازیہ دہ دیریکتور ہم دار الفنون نک تل
شعبہ سنده پروفیسور بولمشدر.

تاشکانت عظیم بایف

تاشکانت دہ چقمقده اولان «تجار» محررانندن بر
سی ایله سودا گار عظیم بایف روسیہ حاجیلرینی مکہ
کہ یورتوب قایتارو ایچون مخصوص یولچی قانتوری
آچارغہ رخصت صوراب تیوشلی اورنلرغہ مراجعت
ایتکان بعدندہ شول اشارینی بالفعلگہ چغارور ایچون
ایچون بو کونلردہ پیتر بورغده بولنمقده ایش.
بو قانتور نک روسیہ دہ حاجیلر کوب اوزا تورغان
پر یستنلردہ وکیللری بولوب حاجیلر نک یولدافی
راحتلرینی کوزاتہ چکدر.

وحاجیلر ایچون مخصوص پارا خودلر آرینداغہ آلوب
خاجیلرغہ اوکغای روشدہ یورتلہ چکدر.
خاجیلر ایچون هر بر آشاو ایچو نرسه لری حقندہ
گوزل تدبیرلر ایدیلوب مشاقتارینی یگلایتہ چکدر.

خارجی خبرلر

بیرلین

بیرلین پروفیسرلرینک رئیس «واربورغ» بیت
المقدسہ حاضرده اوچ میلیون یہود خلقی بولنوب

راحتلکدہ یاشادکارینی سویلہمش. اگرده تجارت شر
طاری آسانلاشمسہ اول وقت اورایہ آلتی میلیون یہود
اورناشر دیش. بو تقدیرده بتون یر یوزندہ اولغان
٢٠ میلیون یہودنک یرطیسی یالغز بیت المقدسہ اولابیلور.

مهاجرلر

آمریقاده اولان روس مهاجرلری اش یوقلقدن
فوق العاده محتاج لقدہ لردر.

نویورق شہرنده روس وایتالیہ مهاجرلرندن جمع
یوز بیک گہ قریب کشی اشسز ویکرمی بیگلہ بالا
لری آچ او طرالر.

بو آچلق جفاسندن اختیارسز طلاو ہم اوغرلاو
کمی اشلردہ دوام ایتہ در.

عربستان

حاجیلر اولغان شہرلر ہر کون ایکی یوزلب کمسہ خستہ
لنیورمش.

برنجی دیکار دن ١٨ نہ قدر ٤١٨ خاجی وفات
ایتمشلر. بوندن صوگ وفات ایدنلر غزتہ خبر لرینہ
بنأ کوبر کدر.

ہندستان

ہندستاندہ حاضرده ٦٦ بیک اہالی اسلام بولوب بو
نلر آراسندہ ملیت فکرلری خیلی اویغانہ باشلامشدر.
یقین کونلردہ ہندستان طرفی مسلمانلر نندن «دگہ»
شہرینہ وکیللر کیلوب ہندستانہ ادارہ مشروطہ طلب
ایتمک عم مسلمانلر ملیت لرینی حمایہ ایدو کہ غیرت
ایتمک فکر لرینی بیان ایتمشلر.

مصر

مصر عزتہ لرینک خبرینہ کورہ سلطان عبدالحمید

اور نبورغ خبر لری

اور نبور غده دیقادانس ریستوارننده تاتار چه یرلا۔
 ماچی بولغان خاتوننی دیانتلی مسلمانلر طرفندن پالیتسه
 میستر کا عریضه بیروب منع ایتدور لسه ده پالیتسه
 میستر عریضه ده امضانی کوبایتور او چون جمعیه اسلا
 میه اعضالرینک بر سیننه طاپشروب بو آدم جمعیه اسلا
 میه که عرض ایتسه ده جمعیه اسلامیه نک بو شرعا منع
 تیموشلی بولغان اشک یرلاتماسون دیه امضاغه اقتداری
 یوق دیه جمعیه اسلامیه مجلسنی یابوب جمعیه اسلامیه۔
 دن خارج لولوب مذکور عریضه که شریعه اسلامیه
 نامندن امضاغه تکلیف ایدولدیکی وقت تاتار نامنده۔
 کی بعض لر امضا ایتمای چقبوب کیتسه لرده تیمر شاه
 صالا ویوق ده امضا ایتمش صالا ویوق ننگ بو امضا
 سی توقسان طوقز وجه گه فارشی بزوجه اولوب
 هم رسمی صور تده عریضه بیروب بولما
 وینه اشاره ایده در۔

پرتاقول

شوشی صوغفی بر نیچه کونلر ایچند گنه یورت
 خواجه اری پوره آلنلرینی هم ترتوار ارینی تازارتما
 غان ایچون پالیسه طرفندن ۱۸۷ پرتاقول یا سالمشدر

شورا

شهر مزده یگی ژورنال (شورا) نک برنچی
 نومری ۱۰ انچی غنوارده چقدی. محرری رضاالدین
 بن فخرالدین، ناشراری محمد ذاکر و محمد شا کر
 رامیفارد،

بو نومری یخشی کفدده با صلوب مندرجه سی
 مقصد و مسلك، قطعه، جعفر بن سلکی، روس
 ادبیاتی احمد بای وقفی و بشقه نرسه لدر

A. T. S. ...
 MƏRKƏZİ QAZAN
 PUBLİKASIYAXANƏSİ.
 ЦЕНТРАЛЬНАЯ
 НАУЧНО-БИБЛИОТЕКА
 ИИВ. № ۲۷
 г. Газань - Qazan.

مصر حدیوینه بر احطار نامه کوندروب مصرده اولاجق
 عمومی اسلام ندوه سینی بولدر مازقه طرشولرینی
 اشاره ایتمشدر.
 حدیو بو خبرنی مصرادغی اتحاد مؤسسلییه اعلام
 ایتکان.

هندستان

حاضرده هندستانده بک کوب کمسه لر آچلق ایله
 مبتلادر بو سنه ایگون بک نچار بولغان. حکومت تر
 بیه سنده اوچ بوز بیگدن زیاده آدم تربیه لنه در۔
 آچلقدن ناشی اولان اوغرلاو. طالاو کی اشلرده
 آزدگلدر، دنیا قایه ده بر دیبور لک

اسنانبول

حجاز تیمر یولینی بک جدی صور تده اشلیلر، بو
 کا معاوتنده بولغان بدوی لرنک باش اولان کمسه لر
 ینه سلطان طرفندن مخصوص هدیه لر ویرلگان.

علی بک هم سامی

سلانیک بایلرندن علی بک نام بر مسلمان اسلام
 دیننی حمایه قیلورغه یاردم بولسون دیه اوز طرفندن
 ۵۰ بیک روبله هم سامی افندی جنابلری اون بیک
 روبله ویرمشدر.

بخر محیط

بخر محیط اطلاسی ده "آمستردام" پاراخودی دیگر
 بر نامعلوم پاراخودقه بهریلوب صوغه باتقان. یولچیلر
 کیمه لر گه او طروب خلاص اولمشدر. اما ۳۰ بک کمسه
 او طرغان بر کیمه یوغالغان قایو طرفقه کیتوندن خبر
 لری یوق.

موقت و مسئول محرر علام الدین خان اسلامی